ASSURANTIE-ZAKEN.

Mémoires sur l'assurance des batiments contre l'incendie dans le canton de Neuchatel. Neuchatel, Imprimerie MONTANDON FRÈRES, 1866.

De regering van het Zwitsersche kanton Neuchatel schreef bij besluit van 12 December 1865 de volgende prijsvragen uit:

1° Welke zijn de vóór- en nadeelen der twee stelsels van verzekering tegen brandschade, t. w.: de facultatieve door maatschappijen, die vaste premien vorderen, en de verpligte, onderlinge verzekering?

2° Welke dezer beide stelsels verdient voor het kanton Neuchatel de voorkeur?

3° Welke maatregelen zouden — voor het geval de tegenwoordige kantonale verzekering behoort behouden te blijven — moeten genomen worden, om de gevaren daarvan te verminderen, met behoud der bijzondere voordeelen dezer instelling?

Voor de beoordeeling der in te komen memorien werd benoemd eene jury bestaande uit vijf personen, buiten den Conseil d'État. Voor de drie beste memorien werden de prijzen van 800, 500 en 200 francs uitgelooft, en tevens bepaald, dat de bekroonde memorien eigendom zouden blijven van den Staat, die zich voorbehield ze in het licht te geven.

Gemelde prijzen werden respectvelijk toegekend aan de heeren Henri Du Pasquier, John Moschell en Jules F. Picard.

Het zijn deze memorien, welke het hierboven aangekondigd werk bevat.

De eerste vangt aan met een inleidend woord over vrije en verpligte verzekering. De eerste der drie vragen beschouwt hij in verband met 1° de vóór- en nadeelen van beide gemelde stelsels, uit een algemeen oogpunt, namelijk voor zooveel het geheele land betreft. 2° De bijzondere vóór- en nadeelen met opzigt tot

de verzekerden zelven. Hij behandelt de 1ste vraag dus uit een ruimer oogpunt, dan volgens de opgave noodig was.

Het facultatief stelsel der maatschappijen levert volgens den schrijver de volgende voordeelen op:

1° Het verschaft ons meer zekerheid in betrekking tot de gevolgen eener groote ramp of talrijke rampen;

2° Bij iedere ramp wordt mede door invoer van vreemd kapitaal te hulp gekomen;

3° De premien zijn vast;

4° De verschillende soorten van gevaren worden in aanmerking genomen en de tarieven daarmede in evenredigheid gebragt;

5° De eigenaars hebben de bevoegdheid om hunne onroerende goederen integraal te verzekeren; eene bevoegdheid, die overigens uit het oogpunt van algemeene veiligheid geen voordeel is.

Tegenover die voordeelen wijst de schrijver de volgende nadeelen aan:

1° De verzekering door bijzondere maatschappijen is in den regel meer kostbaar;

2° Wat de betaling der premien betreft, is hier de uitvoer van kapitalen aanzienlijker dan de uitvoer, die uit de regeling der schadevergoedingen voortvloeit;

3° Er heeft volstrekt geen voorafgaand onderzoek door deskundigen plaats en ook geene ernstige contrôle der schattingen van de verzekerden; hetgeen tengevolge heeft:

a. Een gevaar voor de algemeene zekerheid;

b. Een gevaar voor de zekerheid van den geassureerden. Deze kent niet eerder dan na den brand het bedrag der schadevergoeding, die hem kan worden verleend.

c. Volkomen gemis van verhouding of betrekking tusschen het cijfer der schadevergoeding en dat der premie;

d. Een blijkbare ongelijkheid in de verdeeling der goede of slechte kansen. De eersten zijn geheel aan den kant der maatschappijen; de tweede allen aan de zijde der verzekerden;

4° Het crediet in het algemeen berust op minder vaste grondslagen dan bij een stelsel van algemeene verpligte verzekering van gebouwen;

5° Er ontstaat onzekerheid tengevolge der talrijke gevallen van nietigheid, in de polissen gestipuleerd;

6° Er is treffende ongelijkheid tusschen de regten der verzekeraars en verzekerden; — eene ongelijkheid die geheel in het voordeel der eersten is;

7° Van het absoluut regt dat de maatschappijen hebben om een eed te vorderen, kan in veel gevallen onmogelijk worden gebruik gemaakt.

Van de bijzondere maatschappijen tot de onderlinge verzekering overgaande, meent de schrijver zonder nieuw betoog de voor- en nadeelen te kunnen opsommen, die dit tweede stelsel aanbiedt, omdat zij bijna alle voortvloeiën uit hetgeen reeds ten aanzien der voor- en nadeelen van de vrije of facultatieve verzekering is gezegd.

In het algemeen kan men dus aannemen dat de nadeelen der onderlinge, verplichte verzekering bestaan in het gemis der voordeelen, die de verzekering door bijzondere maatschappijen aanbiedt, en zoo ook omgekeerd, dat de voordeelen der onderlinge, verplichte verzekering opgesloten liggen in het gemis der nadeelen, die het stelsel der maatschappijen aanbiedt. Van daar dat een en ander aldus kan worden zamengetrokken:

De nadeelen zijn:

1°. De voortdurende bezorgdheid voor de gevolgen die, hetzij eene belangrijke ramp, of wel eene geheele reeks van rampen die zich dikwerf herhalen, moet na zich slepen.

2°. De verplichting om van al de eigenaren, ten gevolge van den brand zelve, eene opoffering te eischen die wellicht aanzienlijk is, op een oogenblik, dat hulp van buiten meer verkieslijk zou zijn.

3°. De voortdurende onzekerheid, waarin de geassureerde verkeert in betrekking tot de premie, die hij heeft te betalen.

4°. De weinige evenredigheid, die er bestaat tusschen de klassificatie der gebouwen en de gevaren, die ze kunnen opleveren.

5°. De verplichting, die (te Neuchatel) op iederen eigenaar rust, om voor $\frac{1}{10}$ derwaarde van zijn gebouw zijn eigen verzekeraar te zijn. Dit bijzonder nadeel is echter overigens, uit het oogpunt der algemeene veiligheid, een voordeel.

De voordeelen zijn:

1°. De solidariteit tusschen alle ingezetenen onderling, ten gevolge waarvan zeer veel en snel geholpen wordt; het meer stipt in acht nemen der politie-verordeningen en het werkdadig toezigt der overheid.

2°. Besparing voor den Staat en voor de ingezetenen. Er is namelijk altijd juist evenwigt tusschen de premien en de schadevergoeding, zonder eenigen uitvoer van kapitalen.

30. Het voorafgaand onderzoek door deskundigen, met al de goede gevolgen daarvan.

40. De zekerheid die aan het crediet gegeven wordt, zoowel aan het hypotheccair als aan het overige, ook commercieel crediet.

50. Bijna algeheel gemis van gevallen van nietigheid;

60. Volkomen gelijkheid tusschen de verzekeraars en verzekerden;

70. Gemis van iederen eed, die het geweten van den verzekerde zou kunnen bezwaren;

Daarna geeft de Schrijver overzichten der zaken van de tien voornaamste Duitsche brandwaarborg-maatschappijen (actien-maatschappijen), jaar 1863, volgens de „Rundschau” van Masius, 1865. uittreksels uit de verslagen van:

de Maagdenburgsche actien-maatschappij over de jaren 1845 tot 1864;

verschillende brandwaarborg-maatschappijen, in de jaren 1858, 1859 en 1860 (volgens het prospectus van de „Helvetia”).

Hierop volgen de tabellen van:

de opbrengst der Engelsche maatschappijen van 1710 tot 1863;

de zuivere winsten, die door de Berlijnsche brandwaarborg-maatschappij zijn behaald (1812—1862);

de premien voor *onderlinge* verzekering in verschillende kantons van Zwitserland betaald, gedurende de vijf jaren 1855 tot 1859.

De kosten van administratie in de verschillende kantons worden percentsgewijze opgegeven.

Aan het slot der beantwoording van de 2e vraag komt de schrijver tot de conclusie, dat voor het kanton Neuchatel het stelsel van onderlinge verzekering de meeste aanbeveling verdient.

Hoogst belangwekkend in het bijzonder is zijne beantwoording der 3e vraag. Voor zooveel dat *mogelijk* was, heeft hij dit langs *wetenschappelijken* weg trachten te doen.

Voor al dit gedeelte der memorie verdient de aandacht van ieder, die in brandverzekering belang stelt.

De schrijver toont zijn onderwerp geheel meester te zijn. De memorie is duidelijk en logisch, de redeneringen blijkbaar de vrucht van naauwgezet onderzoek. De gronden vóór en tegen zijn wel gewikt en gewogen. De stijl is uitstekend, de betoogtrant overredend.

De tweede memorie strekt ten voordeele der vaste premien. De 3e vraag wordt daarin o. i. eenigzins oppervlakkig behandeld.

Moge het al waar zijn dat de derde memorie, gelijk de jury

vermeent, vele gebreken heeft, het valt nogtans niet te betwisten, dat diezelfde memorie rijk is aan vele hoogstbelangwekkende statistische gegevens.

De schrijver adviseert tot behoud der onderlinge verzekering in Neuchatel, mits in de wijze der verzekering verbeteringen worden gebragt, waarvan hij de noodzakelijkheid in de bijzonderheden aantoont.

Eene der beoogde verbeteringen is eene ruimere klassen-verdeeling.

Men verdeelt in Neuchatel de gebouwen in drie categorien. Dit is z. i. te weinig. Men zou 8 klassen moeten aannemen.

De quotas daarvan zouden op 1000 fr. kapitaal moeten zijn als volgt:

1e kl.	2e kl.	3e kl.	4e kl.,	5e kl.	6e kl.	7e kl.	8e kl.
0,50	0,75	1,10	1,55	2,10	2,75	3,50	5,00 (*)

In verband hiermede geeft hij eene tabel, die dienen kan voor de vaststelling der quotas, voor ieder der 8 klassen.

De aangroeiingen der quotas vormen twee rekenkundige reeksen, hebbende respectievelijk 5 en 10 centimes tot reden. Aan het slot vindt men de verhouding van den laatsten tot den eersten term.

Wij hebben het niet ondienstig geacht, de aandacht der lezers van *de Economist* op deze, ons van de redactie toegezonden memorien te vestigen.

M. HENRIQUEZ PIMENTEL.

(*) In deze klasse zouden moeten gebragt worden aangrenzende gebouwen met stroo-daken.